

List izhaja vsak petek

in velja s poštnino vred in v Gorici domu poslan: za celo leto 3 gold., za pol leta 1 gold. 50 sold., za četrt leta 80 sold.— Za ude nar. polit. društva „GORICA“ je cena določena, kakor za druge naročnike. Posamezni listi se prodajajo po 6 sold. v tiskarni.

GLAS

Naročnina in dopisi

naj se blagovoljno pošljajo opravištev v nunskih ulicah v tiskarno Karol Majling-ovo. Vse pošiljatve naj se frankujejo. Rokopisi se ne vračajo. Oznani se sprejemajo. Plača se za navadno vrstico, če se naznanilo samo enkrat natigne, 8 sold., če dvakrat, 12 sold., če trikrat, 15 soldov.

+

Janez Nepomuk Hrast,

doktor sv. pisma, profesor cerkvene zgodovine in cerkvenega prava, vodja bogoslovskega centralnega semenišča, korar stolne cerkve, knezonadškofijski svetovalec, itd. itd.

je umrl previden z vsimi ss. sakramenti za umirajoče po kratki bolezni 18. t. m. ob 9½ zvečer v 45 letu svoje starosti.

Žaluj, žaluj! Goriška nadškofija, žalujte vsi, duhovni in svetni, **Vaš kinč, Vaše veselje, Vaša nada,** — **dr. Janez Hrast** — ni več med živimi na svetu. Ah! kedo bi se bil mislil, da nam bo neprizanesljiva smrtna kosa **naš biser, naš zaklad** tako hitro, tako nenadoma pokosila? — Kedo bi bil prevideti zamogel, da nam bo blede smrt našega ljubljence v cvetji njegove starosti pobrala? — Saj je imela drugih žrtev na ponudbo, zakaj je nam naj dražše naj ljubše ugrabila!? — Saj mu ni bil noben nevošljiv, saj se je vsak Njegove sreče, Njegove časti veselil in mu še več privoščil. — Zato ne moremo se umiriti; Tvoja pota, o Bog, so nezapopadljiva; Ti vež, zakaj si to zasodil. Naj se zgodi Tvoja volja! — Pa ti pero! mislilo si enkrat k Njegovemu častnemu dnevu, ko bi škofova mitra Njegovo glavo kinčala, listek mu napisati v hvaležni spomin; in zdaj Te je zadela britka osoda, napraviti mu — mrtvaški napis.

Nočem pisati onim, ki so ga poznali. Vse kar bi napisati zamogel v njegovo hvalo bilo bi premalo; le onim, ki niso imeli priložnosti, natančneje ga poznati, navedem malo vrstic iz Njegovega prekratkega življenja.

Rojen je bil ranjki 23. marca 1830 od poštenih in premožnih starišev na Liveku, ki je na meji Benečanski in ki je nekdanj tudi spadal pod Benečijo. Ko je nekoliko odrasel, imel je tedanji tamošnji dušni pastir ranjki Sabladovski nad njim veliko veselje in ga podučeval v branji in pisanji. Potem ga dajo stariši par let v šolo v Kobarid, ker je bil bistre glave in veliko obetal, pošljejo ga v Gorico v tedanje normalne šole. Tu je dokončal tudi vse gimnazijske razrede. Bil je vselej prvi od šole in veselje svojih učiteljev. Prestal je tudi skušnjo zrelosti in sicer z *odličnostjo*. — Po dovršenem gimnaziju stopi brez obotavljenja, kamor ga je od nekdaj srce peljalo — v bogoslovje. Se svojo zmožnostjo in pridnostjo, se svojim vedenjem in obnašanjem bil je že kot bogoslovec ponos Goriške škofije. Posvečen je bil v mašnika že kot tretjeletnik 21. sept. 1853. Po dokončanem četrtem letu postavijo ga tedanji kapiteljski vikar in oskrbnik Goriške nadškofije stolni prošt mons. baron Codelli koj za kateheta na normalko in tedanjo dvarazredno realko. Imeli so mons. baron Codelli, gospod žlahtnega srca, nad mladim, veliko obetajočim duhovnom posebno veselje in ostali so mu do zadnjega udani. *Ko zasedejo l. 1855. Nj, prevzvišenost, sedanji knezo-nadškof Gorisko stolico, bila je prva Njih skrb, priskrbeti si duhovščino, ki bo kos tirjatvam naših dni; zato pošljejo l. 1855/6 čvrstege, bistrega mladenca v više bogoslovje na Dunaj.* Izdelal je ranjki vse rigorozne v treh letih. Bil je po dolgem času On prvi doktor sv. pisma v Goriški nadškofiji. Ko se vrne ranjki iz Dunaja, vzamejo ga koj Nj. prevzvišenost k sebi kot dvornega kaplana in postavijo ga za profesorja supl. fundamentalne dogmatike v bogoslovji. Bil je ranjki že takrat ponos Nj. prevzvišenosti. Po smrti ranc. Štibila postane ranjki l. 1862 prof. cerkvene zgodovine in cerkv. prava. Veljaštvo, spretnost Njegova, zaupanje, koje je užival pri vsi duhovščini posebno pri bogoslovcih, naklonijo Nj. prevz. da ga postavijo že šolskega leta 1864/5 za *vodjo* centralnega semenišča, čeravno skor naj mlajšegaizmed bogosl. profesorjev. Da so Nj. prevzvišenost dobro zadeli, spričuje vsa škofija brez izjeme. Bil je ranjki mož na svojem mestu, nalašč za to ustvarjen.

Ranjki pridobil si je se svojo pridnostjo in zmožnostjo obširno znanost v vseh bogoslovskih predmetih; priče njegove učenosti je dvojna izdaja cerkv. zgodovine Vascotti-ja, po njem vse predelane. V cerkvenem pravu bil je *strokovnjak*. Se svojim bistrim umom razvozal je in koj pojasnil naj bolj zmešane zadeve. Vsled tega je vsa duhovščina pomoči in sveta pri Njem iskala. Nanj so se ozirali tudi Nj. prevzvišenost v težavnih vprašanjih in dogodkih.

Značaja bil je *stalnega*, čistega, neomadežovanega; njegovo ime bilo je nomen et omen, *hrast*, koji se ne zmaja. — *Priljudnost* in dvorljivost njegova prikupila mu je srce vsakega, ki je kedaj priložnost imel, ž njim občevati. — *Darežljivost* njegova ni poznala meje, in kar je desna roka dala, leva za-to ni vedela. — Bogoslovcem bil je oče, vsem duhovnom pa prijatelj in voditelj. — Ranjki je bil *zvesti sin sv. Cerkve*, za-njo je gorel in živel. Njeni križi in njene rane v sedanjih dneh so ga močno bolele. Le-to ljubezen in gorečnost je vcepil tudi bogoslovcem. — Kjerkoli je bilo treba, potegniti se za prava krščanska načela, bil je med prvimi in daroval v ta namen, kar je zamogel. To spričuje kat. društvo, kat. tiskarna, nar.-politično društvo „Gorica“ itd. Kakor je bil zvesti sin sv. Cerkve, ravno tako, in nič manj, je bil tudi *zvesti sin svoje matere Slovenije*. Narodnjak je bil ne toliko z besedo, temveč v *dejanji*. On je med ustanovitelji našega lista med prvimi in ostal mu zvesta, zdatna, dušna in materialna podpora. — Zato tudi ni se branil na občno prošnjo stopiti v odbor nar.-pol. društva „Gorica“. Bil je on prav za prav duša konservativnih narodnjakov. Da se kršč. nauk v semeniški kapeli ob nedeljah *slovenski* predavlja, moramo se Njemu zahvaliti. — Pri vsem tem pa je bil na težavnem stališči kot vodja centralnega semenišča Lahom in Slovencem *nepristransk* in *pravičen* tako, da ne more ni eden v tem oziru kaj očitati.

Po vsem tem ni čuda, da je bil spoštovan in ljubljen od vseh. Na njegovi glavi nadejali smo se vsi videti prej ali poslej škofovo mitro; za tako dostojanstvo bil je od Boga duševno in telesno nalašč ustvarjen. — Ali človek misli, Bog obrača. *Zguba je nenadomestljiva. Ni ga več med nami nepozabljivega mons. dr. Hrasta, ali njegov spomin in njegova dobra dela ostanejo. Večni mir in pokoj podeli mu, o Gospod! in večna luč naj mu sveti!*

— Ti pa, častita duhovščina Goriške nadškofije! boš postavila rancemu viden spominek na grobu, ki bo po svoji zunanji znamenitosti pričal prihodnjim rodovom od Tvojega spoštovanja, Tvoje udanosti in Tvoje ljubezni do rancega. Tega smo preverjeni, zato odpremo v našem listu predalček, da zaznamvamo Tvoje darove za Njegov spominek.

G.

Banka Slovenija.*)

Na vse strani je osupnil sklep zadnjega, občnega zbora ne le delničarje ampak tudi zavarovance in nar bolj pa gotovo vsakega, komur je naš mili narod res pri arcu. Temu se ni čuditi, kajti delničarji so v skrbeh zaradi svote že vplačane in dalje tudi, kako bodo doplačili zadostili, posebno če imajo več delnic.

Mislimo, da pravi narodnjak, če si ni nakupil delnic le iz dobičkarije ampak iz pravega namena, bode že še to žrtoval in če bi mu ravno težko bilo vsaj z Banko se posvetoval, in nadejamo se, da mu bode ona po svoji moči gotovo doplačilo zljajšala. Vsak delničar več ali manj doplačuje težko, ampak mnogo smo jih slišali, da rajši tudi to store, in da tako odstranijo sramoto narodu. Saj se ve, da isti, ki so mislili z 80 gl. vkupiti si svote 200 gl. in že drugo leto dobivati po 80 gold. dobička, so drugega menenja. Da se bode moralo doplačevati, posnemal je vsak lahko že ob začetku iz pravil.

Kar pa zavarovance zadeva, se jim ni treba ničesar bati, ker preračunjena reserva je nedotaknjena; ali kakor vsak trgovec kupčijsko zalogo mora imeti, ako hoče naprej kupčevati, tako potrebuje tudi banka hitro toliko zaloge, da ne bo rok križem držala, ampak da zamore z dobrim premialikom in srčnostjo napredovati in delati.

Žalostno je res, da se že ni v prvič spoznalo, da tako banka ne bo mogla napredovati ne obstati, pa kaj hočemo vse napake naštevati, ki so že odstranjene.

Kar je banko zavozilo, tega je enkrat konec. Kar iz zanesljivega vira vemo, vpeljalo se je že vse, kar umno in varčno gospodarstvo zahteva. Tudi se bodo povsod značajni, pravični in obče spoštovani možaki banki kot zastopniki pridobili, in se bodo dobro podučevali, da jim bode mogoče, z veseljem delati. Banka kot de-

*) Prepis našega izvirnika poslali „Soči“. Ur.

LISTEK.

Človeško življenje v štirih podobah.

Posvetuje svojim sošolcem, ki letos mesca sept. 25letnico svojega mašništva obhajajo,

JOSIP FURLANI.

(Tudi za petje.)

(Dalje.)

Mojster: Srp ženjice tak urno reže,
Da klas se koj na snope vleže.
Pomočnik: In mlatič se na dvoje plati
Ko si iz klasja zrno mlati.
Drug pomočnik: In pek, poprej ko kruh napravi,
Zlo vica se, s pestjo se davi.
Mojster: Kdor misli pa da so vladarji
Gostje svetá najsrečniši,
Resnico staro naj prevdari:
„Zlató ni vse, kar se blišči“
Pomočniki: Stanovom vsem se solza vtrinja
Al' mizo s kruhom vsem pogrinja.
Mojster: Kdor suče se ko takt veli,
Smetí celó si pozlati.
(Živahno:) In srp, ki zlate vence žanja.
Vreden pa je spoštovanja,

narstveni zavod se gotovo s politiko ne bo pečala, in če ji kaj enakega nemški časopisi prilastujejo, se ni čuditi; da jo pa hajska še celo kak domač list, to je nesramno. Naj jo spošteno kritikuje, pa le tako, da ji pomaga odpraviti nepake. Kaj enakega zahtevati se mora od vsakega poštenega narodnjaka; kadar dela drugače, je — hinavec. Morda se je godilo to le zaradi osebnih uzrokov, kar je pa toliko večjega obžalovanja vredno. Nadejamo se, da bode za na prej vsaki bolj cenil edino vez, kojo imamo.

Da je bil odstranjen ravnatelj B.... naj si nikdo glave ne beli; zgodilo se je iz eneržije in iz banki neugodnih uzrokov. V gospodarstvenem obziru je ta korak banki v korist.

Mi se toraj nadejamo, da bode vsak za milo domovino vnet delničar doplačal, in tako bo rešen domači zavod — in rešeno imetje delničarjev.

Vsak domoljub naj pa prigovarja gospodarje, da svoje premoženje pri banki zavarujejo. Delajmo vsi, da se ohrani domači zavod, za katerega se je že toliko žrtovalo, in gotovi bodimo, da bode kmalo celi domovini v velik prid.

Dópisi.

Brja, 14. sept. — Velike pomanjkljivosti so v naših slovenskih krajih pri kmetijstvu. Toliko večji napredek so storili Nemci v svojih deželah. Poglejmo naša vina, skoraj vsako na spomlad kisne in vendar bi lahko še toliko boljša imeli, nego v drugih mrzlih krajih. In kedo je vzrok vsemu temu. Nevednost in neobraženost v kmetijstvu. V mrzlejših krajih še kako leto sneg in druge zmrzline pridejo, predno se grozdje potrže, in vse edno napravljajo naj izvrstnejša vina, ktera v steklenicah križem svet razpošiljajo in drago prodajajo. Poglejte dragi Slovenci, ali bi mi po naših gorica ne imeli še enkrat tako dobra vina,

kakor Nemci, ki stanujejo v mrzlejših krajih?

Ali to dela le zanikrnost kmeta, ker misli da umno kmetuje, in reče, a kaj bom sina v šolo pošiljal, saj ga jaz naučim doma kmetovati. Pošiljajte tedaj mladeniče v kmet. šolo, in ne poslušajte takih bedakov. Vsakteri mladenec, ki želi ustopiti v kmet. šolo v Gorici dobi 80 gl. stipendij, kar je že precej velika podpora. Le po izšolanih dveh letih bo zamogel umno kmetovati in svoje premoženje širiti. Dajte se podučiti od strokovnjakov kmetijstva, to bo v blagor vam in narodu.

Iz Brd, 17. sept. — Brici letos kaj pridno češplje lupijo in sušijo. Domač pridelek so hitro podelali, sedaj segajo v Istro, Notranjsko in goriške hribe; da! vozili so lani češplje celo iz Štajerske in Hrvaške. Vreme jim prav dobro ugaja, zato bo blago izvrstno, le škoda, da Brici ne pošiljajo sami neposredno sušja v vnanje dežele. Dobrodejno je za oko, kako so pred hišami razpoložene lese polne zlatorumenih olupljenih češpelj, smokev, breskev in hrušk. To kaže hišno obrtnižo. Bric je delaven in znajden; za kupčijo se sadjem, kakor vstvarjen. Za napredek ni neobčutljiv, da ravno mu neki mestni škrici ta čut odrekajo, kadar v njih liberalni rog trobiti nečejo.

Brici so hoteli tudi v vinoreji napredovati. V ta namen so bili ustanovili (z veliko težavo in mnogimi sitnostmi) leta 1872 vinorejsko društvo za Brda, izvolili stalen odbor za tri leta in njemu postavili za načelnika g. Kocjančiča iz Podgore. Ne vem pa, če še živi ovo društvo, ker ni o njem ne duha ne sluha. Predsednik ni še nobenega občnega zbora sklical, če tudi bi ga bil moral naj manj enkrat v letu. Letnino so udje za prvo leto plačali, in so silno nevoljni, ker ne vedo za račun, niti za kakovi uspeh in tudi ne, ali še društvo živi, ker nobeden več ne pobera letnine. Iz tega sodijo, da je umrlo vinorejsko društvo za vselej. O njem se nikdo več ne meni, kdo je tega kriv?

(Zbor:)

Tedaj kdor pridnih stan časti,
Naj z mano dans zažvrgoli:

Zapojmo, brenčimo
Marljivim na čast,
Kar mi jim želimo,
Zgotovi jim rast;
Po zimi, po leti,
Povsodi po sveti
Osevaj njih stan
Naj jasniši dan

Veseli in čili
Hitijo naj žet,
Naj vence bi vili
Premnogo šele t;
Brez krega in ihte,
Vremenske nevihte,
Brez družih nadlog
Naj cvete jim log.

Velika omara,
Obilna blaga,
Torilo denara
Naj hleb jim rahlja,
In kaplica vina,
Ki dá ga brežina,
Naj vžiga jim pest,
Srcé in zavest.

Kadilo dišeče,
Pohlevnosti dno,
Najkviško letéče,
Predré jim nebo,
In tamkej v višavi,
V presrečni dobri,
Pripravljaj jim tron
Iz angeljskih kron.
Spoštujmo, častimo
Poštenih vseh stan,
Kar mi jim želimo,
Dozori jim dan,
Gospod iz višine
Požegnaj trpine,
On sam jim podaj
Tu zemljiški raj.

O milostivi večni Bog
Požegnaj nas in vse okrog,
Požegnaj zlasti one vse,
Ki k časti Tvoji se pote
Požegnaj je, da bo njih stan,
Prav srečen stan, prav dober dan!

(Godba zagode napev pesmi: „Naprej!“
Zagrinjala pade.) (III. podoba prihodnjí.) —

V Solkanu, 17. sept. (Volitve starešinstva i župana). O zanimivosti volitev mi ni treba spuščati se v podrobnost, kajti časniki so ta znamenit predmet uže dostokrat na dolgo i široko obdelovali. Rad bi omenil starodavnih Grkov in Rimljanov, kateri so bili osobito strogi i natančni pri starešinstvenih volitvah, ker oni so zahtevali od vsakega voljenca v starešinstvo posebne zmožnosti i odločne mu starosti, pa to ni moj namen, pojdemo rajši na delo — v naroden naš Solkan!

Tudi Vam, vrlim Solkanecem! uže trkajo na vrata starešinstva volitve; zatega delj glejte! da Vas ne zasači volitveni dan nepripravljenih: „Zvitost svetuje, sila vkaže,“ pravi slavní nemški pevec Schiller i prašam, častiti vaščani! ali ni skrajni čas, da se med soboj posvetujete o zmožnosti i stališčih posameznega moža, kojega želite izbrati v starešinstvo, ali ni Vaša sveta dolžnost, da izvolite le narodne, značajne, marljive, slovenske korenjake, mesto naseljenih tujcev, osobito takih, katerim je blagostanje domovine — deseta briga.

S tem pa nikakor ne zametujem vrednost tujcev; jaz dajam čast, komur čast gre, vendar preudarite, predno tujca volite!

Večkrat se, kakor Vam je znano, tudi prigodi, da se vrinejo v starešinstvo, tudi kateri nevredni možje, kojim so domačinska opravila malo ali pa nič mar, takih ne volite. Bog obvaruj!

Dalje nikakor ne gledajte na bogatijo, na obraz i na druge enake, ničvredne posebnosti, na katere se dandanes mnogo ozira, kajti ogromna večina takošnih heč-tašev, da si tudi sposobni, imajo le izčrpano osamelo zmožnost brez dobrovoljnega srca, v katerem je iskrica domovinske ljubavi že davno ugasnila ali se še nikdar užgala. Zato, vrli domorodci! prodramite se po triletnem počitku, pogovarjajte se v volitvah, pridite v ogromnem številu k volitvi, bodite složni gledé voljencev v starešinstvo, izberite si narodne naše domačine, ali pa vredne, narodne udomačence, kajti, da si tudi nimajo obširnih vednosti, imajo pa bistri um, zdravo pamet, voljo dobro, srce dobro.

Izberite si toraj dostojno starešinstvo, še le potem si ono lahko izvoli iz narodnih mož najbolj vnetega načelnika, župana i sicer moža, kateri ima popolno udanost do slehernega staroste i do vseh sovaščanov. To ste pokazali, izvedeni Solkanci! vsaj uže dvakrat zaporedoma, pokazali ste, da se upate moža izbrati, sposobnega za ta težaven posel. Zategadelj se nadejam, da tudi sedaj ne zaostanete v tako nevarnih časih, ko je treba tako junaško postopati proti navalom zagriznjenih nam sovražnikov, ko se je treba tako krepko boriti za obrambo naših pravic. Saj dobro sta prepričana stanovitna naša dva zadnja župana i večina možatih starešin, koliko neugodnosti je treba pretrpeti. Tedaj mi potrebujemo narodnega, značajnega i neomahljivega junaka, saj takega, kakor sta bila zadnja dva.

Slava pa zadnjima županoma i večini starešin!

V Trstu, 23. sept. (Deželni zbor in druge reči.) Da ne bo mislil g. Nabergoj, da sem jaz njegov sovražnik in da razkri-

vam svetu le njegove senčne strani, kakor sem storil v svojem dopisu od 9. avgusta, kjer sem grajal njegovo postopanje v drž. in mestnem zboru, naj ga danes očitno enkrat pohvalim. V našem deželnem zboru namreč je spet enkrat prišel na vrsto uže drugekrati sprejeti, pa od vlade ne potrjeni načrt volilne reforme, po katerem bi okoličani izgubili še revnih šest sedežev, ki jih imajo sedaj v tržaškem zboru. Na mesto dosedanjih 4 mestnih volilnih razredov, ki volijo vsak po 12 poslancev in 6 okoličnih okrajev, ki volijo po 1 poslanca, imele bi se napraviti v skupine, ktere bi volile po 18 poslancev; volilno pravico pa bi imeli le tisti posestniki, ki plačujejo vsaj 3 gold. letnega davka. Po tem takem bi prišli okoliški volilci, kar bi jih še ostalo, večidel v tretjo skupino, kjer bi gotovo laški volilci imeli večino in bi okoličani tako ne mogli nobenega svojega zastopnika spraviti v zbor. Pa tudi v principu je ta osnova zavržljiva, ker okolice še po imenu ne pripoznava in jej jemlje zadnjo trohico samostalnosti. Zato so se okoliški zastopniki gg. Burgstaller, Nabergoj in Nadlišek, podpirani od nekterih mestnih tovaršev zmerniške stranke temu načrtu krepko ustavljali in g. Nabergoj je celo izrekel, da, če zbor načrt sprejme in ga vlada potrdi, okoličani bodo odrekli pokorščino vsem postavam, ukazom in naredbam mestnega starešinstva. To je nekoliko pomagalo. Lahonski časniki sami pripoznavajo, da je to napovedanje upora velik vtisk naredilo v zbornici, in koj so se oglasili posredovalni glasovi, po katerih naj se za vasi v okolici dodelijo 3 poslanski sedeži, predmestja pa naj volijo skupaj z meščani. Z drugimi besedami se to pravi: Naj se število okoliških zastopnikov od 6 zniža na 3. Kako krivično je to in ono (pa tudi sedanje), kažejo jasno številke. Meščani naj bi imeli 51 poslancev, okoličani pa le 3 — in vendar kaže zadnji imenik v mestu 3493, v okolici pa 2169 volilcev! Na zadnje vendar naši modri očetje niso nič sklenili, temveč so izročili to stvar dež. odboru, naj jo še dobro „študira“ in potem svoje nasvete stavi. Kakor sem rekel v začetku, zaslužijo naši poslanci in posebno g. Nabergoj, ki jim je tako gorko zasolil, vsó pohvalo. Poslednji pa naj spozna, da vemo tudi njegove zasluge ceniti in če se bo tudi v drugih vprašanjih vsestransko pokazal značajnega katoliškega in slovenskega možaka doma in na tujem, radi pokrijemo njegove prejšnje zmote s plaščem krščanske ljubezni in pozabe. Sicer pa so tudi med Lahí poštenjaki, katerim je počenjanje skrajne lahonske stranke vendar prehudo in dajejo okoličanom prav. Tako na pr. so glasovali nekteri in „patriotično društvo“ se je tudi izreklo za ohranjenje dosedanjega volilnega reda in proti novemu načrtu. Bomo videli, ali nam bo večina zborova vendar enkrat pravična. — Da ne bo moj dopis preobširen, naj povem še nektare druge važniše reči le na kratkem.

Na novo mestno poslopje so bili že deli tržaški grb brez cesarskega orla, pa vlada jih je prisilila, da so še orla pristavili. — V Škednji je na nagloma umrl tamošnji župnik in dekan trž. okolice č. g.

Jak. Koman, 63 let star, iskren domoljub. — Trgatev se je okoli mesta uže začela; v nekterih krajih bo prav bogata, v drugih pa ne tako; nekteri bodo imeli letos celó manj od lani, pa to so le izjeme, sploh treba reči: letina je prav dobra. Hvala Bogu!

Ogled.

Avstrija. Med tem, ko je slavna vlada za to skrbela, da deželni zbori nimajo skoraj nobenih važnih tvarin in predlogov v obravnavi, in tako le domače zadeve, ali k večem kako nedolžno postavu pretresajo, pokazal je dež. zbor v Vorarlbergu svoj federalističen greben, kar ustavake nekoliko moti. Tu je treba opomniti, da so tamošnji poslanci nemci, kar očitno dokazuje, da tudi vsi nemci niso niti z ustavo decembersko, niti z volilno reformo zadovoljni. V imenovanem zboru so stavili namreč predlog, naj se preiskuje, kak upljiv je imela volilna reforma na deželni blagor, kateri predlog je vkljub ugovarjanju dež. glavarja sprejet bil in izročen posebnemu odseku. Razume se samo ob sebi, da zaradi tega volilna reforma ne pade in tudi ne ministerstvo, vendar pa je ta dež. zbor povdarjal s tem svoj federalističen značaj, kar drugi, ki imajo tudi večino, niso storili. — Tržaški zbor je obravnaval volilni red, o tem govori naš dopisnik. — Kdor zmed duhovnov hoče kako faro, ali drugo tej enako službo dobiti, naj le gleda, da mu vlada dobro spričevalo da, drugače zastoj prosi. Ravno o tej zadevi je zdaj naj več govorjenja po časnikih. — Česki „Makabejci“ — 7 mladočeških poslancev —, kakor jih „Politik“ imenuje šli so v deželni zbor, da bodo služili za stafažo ustavovercem, sebi pa-diete. „Narod“ je ob svojem času poslanca (zdaj svojega) Svetec-a za to neusmiljeno bičal, ker je neki palec na kažalec drgnil in rekel „ta je prva“. — Na Ogrskem bodo pobirali zopet užitnino od žita, ker se bojé, da bi Ruska preveč žita ne uvaževala.

Zunanje države. Nemški cesar potuje po Schleswig-Holstein-u in bližnjih krajih, povsod ga slovesno sprejemajo. — Škof Martin je zaradi pastirskega lista obsojen na 4 mesece teške ječe. — Na Laškem imajo srbskega kneza za gosta. Kralj ga je sprejel v Torinu. Od tod se poda knez v Benetke. — Na Španjskem Karlisti napredujejo. Tudi avstrijski republikanci in liberalci kvasijo od silovitih grozovitosti, ktere počenjajo Karlisti, na zadnje pa se resnica pokaže, da so Serranovi banditi tisti, ki ne znajo družega, kakor žgati, ropati in — bežati. — Mak-Mahon, predsednik franc. republike se je vrnil iz svojega potovanja domu. Vlado so interpellirali poslanci monarhične stranke zaradi prepovedi časopisa „Univers“ in zakaj je v prepoved djala prodajanje slike grofa Chamborda? Ministri so odgovorili, da se smejo podobe prodajati, pa brez posebnih znamenj. To je že otročji strah!

Razne vesti.

— Iz Kanala poroča se nam, da je uni teden tamošnji grad in posestvo obiskat in ogle-

dat prišel brat ranjega vojvode Blacas Ven-
ceslaj, ki je po bratovi smrti nekak načelnik
zapuščene, še mladoletne družine. To so že
navadne reči; kar je pa dandanes gotovo nena-
vadno je tole: Ko so mu v petek mesne je-
di predložili (vojvoda sam obedva), je naravnost
rekel: Danes je petek, in v petek ne jem
mesnih jedi. Kako so visokemu gostu potem
v naglici s postuimi jedili postregli, naš poro-
čevalec ne pové, gotovo pa to dejanje kaže, da
se vestni kristijani nahajajo tudi v visokih kro-
gih.

— Iz Šmarj na Krasu se nam piše:
Blagovoli dragi „Glas“ sledeči sklep tukajšnega
starešinstva razglasiti: Sklenili so namreč ob-
činski možje, in so svoj sklep po občinskem
slugi pretečeno nedeljo po službi božji razgla-
sili: Vsak, ki bi se predrznil vino kaziti, ali ta-
ko imenovani petejot delati, bo z globo 50 gld.
kaznovan, in se mu toliko narejeno kot natu-
ralsko vino pobere.

Torej glejte dragi kupci! V šmarnski ob-
čini se gotovo zamorete zanesti, da vdobite
pravo vino od trte, ki bo letos izvrstna kaplica.
— Tudi se priporoča oskrbništvom cerkev, ki
vino za sv. maše kupujejo, da se v gor imeno-
vani občini gotovo nadjati zamorejo pravo vino
vdobiti. Pridite v obilnem številu in bade-
te postreženi.

— Iz Srpence 18. sept. se nam piše:
Na Žagi je 14. t. m. neka 28. letna žena na
ognišči sedé zagorela. Namesto da bi bila go-
reče oblačilo hitro iz sebe vrgla, skočila je vsa
prestrašena na ulico v treh hišah pomoči iskaje,
pa je nikjer ni našla. Ko je bila že vsa v pla-
menu, skočila je v velik vodotok, strelaj hoda
daleč od hiše, pa prepozno. Razun glave in
prsi ni le opečena, temoč tako hudo ožgana, da
je človeška pomoč ni mogla smrti rešiti. Drugi
dan ob 10. uri je previdena z sakramenti za
umirajoče pri zavesti do zadnjega izdihljeja, mir-
no v Gospodu zaspala.

— Za čepovanske pogorelce se je nabralo
v Solkanu 79 gld. 83 nov.

Domače stvari.

(Pogreb † monsig. dr. Janeza Nep. Hrasta)
v nedeljo 20. t. m. je bil veličasten, kakor ga
Gorica ne pomni od smrti knezonadškofa Lušin-a
sem. Vzdignili so kruplo ob 5 1/2 pop. iz seme-
niške kapele, kjer je bilo od 2. pop. na visokem
mrtvaškem odru izpostavljeno, in ga nesli v far-
no cerkev sv. Ignacija, kjer so bili tudi Nj.
prevzvišenost knezo-nadškof pričujoči.
Sprevod so vodili mons. Janez Kumar, fajmošter,
z 10 duhovni. Pri križu so šli trije okoli mrt-
vaškega voza pa šesteri bogoslovci z baklami.
Procesija je bila sijajna in nenavadno dolga.
Spredej so šli raznoteri zavodi in redovi v
polnem številu in udje bratovščine pio sove-
gno se svečami. — Za de j brat na domu rancega in
stric pa profesorji bogoslovja. Za njimi stolni
korarji in obilno število duhovščine, vsa mestna
in skoraj vsa iz bližnje okolice, nekateri tudi
od daleč. Potem zastopniki vseh uradov in dru-
štev, tudi mestni župan, zdatno število odlične
mestne gospode, znanci in prijatelji rancega. Pri
koncu gospe, razni ženski zavodi in druge žen-
ske. Vsi mestjani so bili na nogah, pridruže-
vali so se na potu k sprevodu ter rancega do

groba spremljevali. Pogreb je še le pokazal,
koliko je veljal ranjki pri vseh, ki so ga poznali,
pri domačih in ptujih; celo v nasprotnem tabo-
ru morali so moža čislati. Na grobu se je vsak-
tero oko solzilo.

Za spominek dr. Jan. Hrasta daro-
vali so prevzvišeni in premilostljivi
nadškof **Andrej** 25 gl. Ker so naš vis. dušni pastir
prvi med darovalci, nadajamo se, da bodo drugi du-
šni pastirji ta visokodušni čin posnemali in tako
bode mogoče nepozabljivemu možu postaviti vre-
den spominek na njegovi gomili. Denarni done-
ski naj se pošiljajo ordinarijatu, ali pa ga ured-
ništvo izroči.

(Requiem za dr. Hrastom) bo v semeniški
kapeli jutri v saboto ob 8 uri. V Podsobotinu
je č. g. vikar **Ivan Stres** s sosednimi gospodi
danes v petek pel črno mašo.

Zahvala.

Prisrčna zahvala vsem tistim gospo-
dodom, ki so mojega nepozabljivega brata
JANEZA, semeniškega ravnatelja, na smrti-
ni postelji obiskali in ga na pokopališče
spremili. Bog mu daj večni mir in pokoj!

SIMON HRAST
duhoven.

Prodaja

OGRSKEGA VINA

na vedro (emer) po 40 bokalov,
BELEGA po gl. 9 do 12 vedro
CRNEGA „ „ 9 „ 13 „

v

Seppenhofer-jevi drogeriji

na **Travniku**

(nasproti nadškofijske kapele);
kjer je tudi založba
žganja iz ogrskih
tropin
po gl. 24 do 28 vedro (emer.)

SVILOREJCEM

Dam naznanje, da ponudim **seme**
svilnih črvičev brianske baže ru-
menih kokonov (bozzoli gialli brian-
zuoli), ktero seme je v naši deželi dobro
znano zaradi **njegovega zdravja** in več-
letnega **bogatega pridelka** in ktero je
letošnje leto v moji lastni zalegi obilni
in zdravi pridelek dalo.

Prodajam to seme **svilnih črvičev**
po 5 gld. lot (oncia) in vabim taiste,
ki želijo pridobiti to zdravo seme, naj
se oglasijo v pravem času pri gospodu
Filipu žlahtni dr. Morelli-u v Gorici,
kteri sam je od mene pooblaščen omenjeno
seme prodajati in ga ima v zalogi.

Franjo žlahtni dr. LANCA

posest. v Splitu v Dalmaciji.

Ker so se v kratkem
času veči dobitki pri sreč-
kanju loz pripetili v moji
kupčiji, priporočim in ponu-
dim p. t. občinstvu spet

Braunšvajske 20 tolar. loze

po sledečem kupu:
Glavni dobitek je

40.000 TOLARJEV

ali

60000. for. a. v. v srebru

En cel original loz stoji gl.
140. a. v; deli loza:

1/2 loza	gl. 75.—
1/4 „	„ 40.—
1/10 „	„ 16.—
1/20 „	„ 8.—

Glavni dobitek je 40.000,
6000, 4000 itd, 50 velikih
dobitov mora vlečenih biti,
zategadel vsak z serijo sreč-
kani loz in del loza more
vdobiti.

Srečkanje bode že 30.
septembra 1874. Naročila
in pisma z novci se koj
rešijo. Liste po srečkanju
serazpošilja prosto in franco.

J. Brod,

Bank & Wechselgeschäft, Prag
Wenzelplatz 3 neben „Spinka“.

V založbi tiskarne družbe sv.
Mohora v Celovcu je prišel na
svitlo:

Ant. Janežič-ev slovensko-nemški slovar.

*Drugi popravljeni in pomno-
ženi natis.*

Mehko vezan 2 gl. 20 kr. Trdo vezan
s platenim hrbtom 2 gl. 50 kr.

Dobiva se v tiskarnici družbe sv.
Mohora v Celovcu in lahko se tudi
naročeva pri vseh slov. knjigarjih.

*Pridjan je slovarju: Spisek de-
lavcev na slovenskem slovstve-
nem polji od l. 1550—1874.*

Gg. učiteljem priporočamo:
MALI RAČUNAR ZA I. VI RAZRED
LJUDSKIH ŠOL.

Navod, kako naj učitelj začetnike po
pripovedih računati uči. Cena 50 kr.